
Rama Stuti

रामस्तुतिः ९

Document Information

Text title : Rama Stuti

File name : rAmastutiH9.itx

Category : raama, moropanta, stuti

Location : doc_raama

Author : Mayurakavi or Moropanta

Proofread by : Rajesh Thyagarajan

Description/comments : Stotras composed by Moropanta mayUrakavi

Latest update : December 23, 2023

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

December 23, 2023

sanskritdocuments.org

Rama Stuti

रामस्तुतिः ९

(*)

(अौपख्यन्दसिकं वृत्तम्)

रघुनाथ! । द्यां कुरु प्रपन्ने मयि दीनेऽलसमेनमधे मुञ्च ।

सदयः सदयस्त्वमेव(१) किं ते मुनिगीतं न यशः श्रुतं पवित्रम् ॥ १ ॥

असदन्तकराः शराः परास्ते यमदण्डात्सततं सतां सडायाः ।

किमदो विमदो न यन्मनोभूरतनुः शर्वदृगग्निना कृतोऽपि ॥ २ ॥

ग्रसते त्वदिषुर्द्धिषं न राडुः स तथेदुं कवयो नरेश्वराडुः ।

जडि रोषमरिं सतामलं का सरुषो ङन्त धियोऽपि राम! लङ्का ॥ ३ ॥

यदि वानरसाभ्यमेवमीज्यं किमु वक्तव्यमडा नरैस्तदेभिः ।

अधिसंसृतिसिन्धु(२) सेतुमेकं कुरु भोः(३) ! किं स्वकृते कृतेन तेन ? ॥ ४ ॥

विरडे न पितापि सांस्वितो यो विलपमेव मृतस्वदेकचित्तः ।

भडमज्ञातमस्तमधे याचे तृणवत्यक्तसदङ्गनानुजं(४) त्वाम् ॥ ५ ॥

न छि तत्र छितं नतैर्यदीश! । स्मृतमेकं भलु सावकं पदाब्जम् ।

अमरैर्भमरैरिवातिलुब्धैः परिपीतं मुनिभिश्च राजुंसैः ॥ ६ ॥

न इलं विषयाः इलं तु दास्यं तव जन्तोवरमत्र जुवनस्य ।

तदृते न दृतेरिवास्य(५) राम! क्षणमप्युच्छसितं सतां प्रशस्यम् ॥ ७ ॥

दुरितोदधितो दरप्रयत्नान्मुनिदारान्धयथा(६) यदुज्जडार ।

पदपद्मरजस्तवास्तु तन्मे नतरक्षाविकलं(७) कलङ्गुत्यै ॥ ८ ॥

विषयप्लवगैश्चलस्वभावैः(८) सड सभ्यं गतमेनमारमतुल्यं ।

रछितं प्रिययापि शुद्धवृत्त्या अत सत्या व्यसनेऽव मां नृपाल(म्?) ॥ ९ ॥

वितरस्वमृतं(९) करैरनेकैर्न जडात्मानमडं भजेऽपि तमः ।

अमृतं तव नाम पातुमीडे यदभूच्छूलभृतोऽपि तापशान्त्यैः ॥ १० ॥

भडवः सवितुः कुले प्रसूतास्त्वमलं तेभ्य उतापि गोत्रकर्तुः(१०)
 द्विकरोऽप्यकरोः समूलमेको जगतां तापतमःक्षयं स्वयं यत् ॥ ११ ॥
 सुधियो युधि योधमूर्धरत्नं विकिरन्तं विशिभानश्चिष्वसुधान् ।
 करुणं तरुणं पुराणमाहुर्नरमीशं कथमुग्रमकुधं त्वां ? ॥ १२ ॥
 परिपालय मामनाथमार्तं भवरोगेण नेसोढवेदनेन(११)
 सुभयत्युदितश्चकोरमिन्दुः कमलं भानुरथो मयूरमभ्रः(१२) ॥ १३ ॥
 तव(१३) भक्तजनेन मत्सदृक्षाः शुचिनोदारतरणैः निस्तुलेन ।
 विपदोऽत्र समुद्रताः प्रभूताः किमदो राघव! विस्मृतोऽलमेकः ? ॥ १४ ॥
 आडिषूग्रमरं(१४) गरं तमस्ते न परोत्कर्षसाडाः सुराः समस्ते ।
 भुवने परिदर्शितः समस्ते समनुकोशभरः प्रभो! नमस्ते ॥ १५ ॥
 कृपया नृप! । याः स्वधाम नीता विरलं सोढुमनिष्टुराः प्रजास्ताः ।
 अयि भो! मयि भोगलालसे तस्कठिनत्वं त्वयि वा किमत्र युक्तं ? ॥ १६ ॥
 यशसा विमलेन सन्मतेनापि य गीतेन मुनीश्वरेण तेन ।
 कथमार्यमुभात्तदातोदृढं(१५) परिपीतेन न पावितोऽस्मि पापः ? ॥ १७ ॥
 कलिना प्रभलेन राडुणैर्दोरिव तेजो यशसस्तवापि पीतम् ।
 कथमेवमलं ब्रवीम्यशङ्कं बुधशिष्योऽपि य सत्स्वदो विगीतम्? ॥ १८ ॥
 यशसाप्यचिकित्स्य ऐक आडोस्विदलं निस्तुल्येवमेव दोषी ।
 न सतां मतमेतदप्यसारं विषुद्धाम तमो न गाढमार्कम् ॥ १९ ॥
 कुरु यत्सदृशं प्रतस्य लोके यशसश्चापि सुविश्रुतस्य तस्य ।
 किमतोऽधिकमेष दीनबन्धो ! गतिमन्धो गडने न वेत्ति दीनः ॥ २० ॥
 शमनं न डि पश्यति प्रभो! । त्वां शमनं(१६) तं लभते जनः प्रपन्नः ।
 असकृच्छ्रुतमिस्थमार्यवक्त्रात्सदसि स्वादुवयः सतां सुधातः ॥ २१ ॥
 अनवद्यगुणार्थं राम! । भोः ! किं बलुनोक्तेन पदोपकण्ठमेत्य ।
 स्वदृशः सदृशः प्रभो! भवेद्यः कृपाणो त्वं मयि तं कुरु प्रसादम् ॥ २२ ॥
 नमदुद्धरणं सुदुष्करं ते मृतमुज्ज्वयतः शिशुं द्विजतेः ।
 दृषदय्यतिसुन्दरी कृतैव प्रभुणा किं न वयः श्रुतं शुनोऽपि ॥ २३ ॥
 वशमारतमिङ्गितज्ञामाज्ञाकरमप्याकुलयन्ति(१८) मामनाथम् ।
 अनयं जनयन्ति राम! कामप्रमुभा उन्त कथं भवत्पुरेऽपि ॥ २४ ॥

ન જને ભજનેડલસઃ પ્રમાદત્વિપટુર્વેત્યઘરગ્વરં(૧૯) મયીશ ! ।
 ન હિ તૈરહિતૈરયં ન બદ્ધઃ કથમેવં સતિ કિહ્કુરઃ કરોતુ ॥ ૨૫ ॥
 દ્વિષતા દશકન્ધરેણ સ્થદ્યા પુરિ શુદ્ધા દયિતાપિ સા તદાનીં ।
 ભવતો ભજનં કિમીશ! ચક્રે સ ચ નક્રેણ વશીકૃતઃ કરીન્દ્રઃ ॥ ૨૬ ॥
 ચરણસ્મરણં સદા ન દાસસ્તવ કર્તુ ક્ષમ ઉત્સુકોડપ્યભાગ્યઃ ।
 સુતનમૃમુખાનુવર્તિના યન્મનસાન્તર્વત યન્નિતોડસ્વતન્ત્રઃ ॥ ૨૭ ॥
 સ્મરણં શરણં મમેતિ યુષ્મચ્ચરણાબ્જસ્ય ન ચાન્યદસ્તિ જાને ।
 બહિરન્તરપિ દ્વિષવિરુદ્ધોડપ્યહમાર્તોડર્તિહરં ક્વચિરસ્મરામિ ॥ ૨૮ ॥
 દ્વિરદે ચિરદેવનાભિતમેડત્યુચિતશ્ચેત્કરુણાકટાક્ષપાતઃ ।
 પદ એવ સ શત્રુણા ગૃહીતઃ પ્રબલૈઃ ષડ્ભિરયં તુ સર્વતોડપિ ॥ ૨૯ ॥
 બહુવારમહં દ્વિષદ્ભિરસહ પાતિત એવ ગર્ભગર્તે ।
 શ્ણુ ટેવ ! તદેવ કૃચ્છ્રમામોડમિતકલ્યાનધુનાપિ તત્ર વર્તે ॥ ૩૦ ॥
 દ્વિષતોડપ્યનુજે કૃતઃ પ્રપોડય ચ સુગ્રીવવલીમુખે પ્રસાદઃ ।
 દરસાદરસાત્વયા(૨૦) તથા મય્યપિ દીને સ સદાર્થ ! કાર્ય એવ ॥ ૩૧ ॥
 રિપુભિઃ કૃતગન્જનં જનં કઃ કૃપણં સ્વં શરણં ભિયાત્મમાર્યઃ ।
 સદયઃ પરિપાલયેન શક્તઃ સ્વનુરક્તઃ સુકૃતે નયે યશોર્થા ॥ ૩૨ ॥
 કુપિતોડસિ કિમાગસા ન સાધુઃ કૃતમન્તૌ પ્રણતે જનેડપ્રસન્નઃ ।
 નમનાદિતરન્નિસર્ગસિદ્ધ કિમિવાર્યેશ! ન પાપિનામસન્નઃ ॥ ૩૩ ॥
 શરદા વરદાધિરાજ! । કૃસ્નઃ પયસો વાર્યત એવ મહ્નુ પહુઃ ।
 તવ તૂદિતયા દૃશાડતમસ્કઃ ક્રિયતે ચન્દ્રિકયેવ સર્વરહુઃ ॥ ૩૪ ॥
 પિવતોડખિલતાપપાપહન્ત્રી તવ કીર્તિદ્રુતમેવ સત્સુધાતઃ ।
 અપિ ચેશશિરોધિદેવતાતઃ શ્રુતમુચ્ચૈરિતિ હન્ત સત્સુધાતઃ ॥ ૩૫ ॥
 જહિ(૨૧) મામહિમાવહં વિભો! । માં જનમેવંવિધમન્ચમપ્યવહ્યં ।
 ભયસા હિ વિના સુવર્ણહિતોર્ન ગુણઃ સ્પર્શમાણેઃ પ્રસિદ્ધિમેતિ ॥ ૩૬ ॥
 સુકૃતં ન કિમસ્ય પહુમગ્નામબલા ગાં વિપદઃ સમુદ્ધિર્ધીર્ષોઃ ।
 મૃતિભીતમરિં તૃણાસ્થમાજી(૨૨) જયિનસ્ત્વાદૃશ એવ પાલયન્તિ ॥ ૩૭ ॥
 કરુણાવરુણાલય ! । પ્રભો! સ્યાન્મમ કિં સ્વર્ગસદાં (૨૩) જડેન તેન ।

तरुणा तरुणार्कतममूर्तेः सरसाव्येन गजस्य वा भवेत्किम् ॥ ३८ ॥
शिलया कपिभिर्निशाचरेण द्विजराजेन महेश्वरेण सेव्यः ।
स्वमितीश! भवन्तमाश्रितोऽससुरा मुक्तिमितास्त्वयैव देव्यः ॥ ३९ ॥
सङ्घितं प्रियथा श्रियात्तमूर्त्या मङ्घितं भूपमुनीन्द्रदेववृन्दैः ।
रङ्घितं विगुणैः सदा(२४) गुणाढ्यं स्वङ्घितं राम कमन्यमाश्रयामि ॥ ४० ॥
अयि! । तं श्रित अेष छन्दिराया दयितं त्वामलमाधमीश्वराणां ।
मयि तन्न छलाप्यशर्मलासं शयितं तर्तुमघाठिधमध विश्वम् ॥ ४१ ॥
मनसि स्मृतिरस्तु तापलन्त्री वदने नाम भवामथौषधं य ।
श्रवसी य वशीकरोतु कीर्तिस्तव सीतादयितेति मे मनीषा ॥ ४२ ॥
वरदेश्वर! । देव ! देहि दास्यं दयया दर्शय पादपद्ममाशु ।
अयनं नयनं विपक्षमपातं(२५) तव गोर्वत्सवदेव पश्यतीश! ॥ ४३ ॥
स्मृशता दृषदं पदेन युक्तं दयितां भूमिभुवं सदा लुटा ते ।
अत आडुयुगेन धन्व(२६) यैषां कुत आसं कठिनस्वमार्यदृग्भ्याम् ॥ ४४ ॥
न जनं व्यजनं प्रियागृहीतं सरसोशीरसरोजपत्रकलसं ।
सुभयत्यतितापतप्तमामोत्तम ते नाम यथा कथोपनीतम् ॥ ४५ ॥
सततं यद्वि दीनअन्धुरेतद्भुते ते सम्मतमात्मनाम राम! ।
अयि! किं मयि किङ्कुरेऽपि दीने करुणां कर्तुमियाङ्गतो विलम्बः ॥ ४६ ॥
नवतामरसेन मृगपोतस्तृषितो राम! । यथा व्यथाडरेण ।
भवताऽमरसेव्यपादुकेन स्वगुणैस्तोषकरैर्वशीकृतोऽडम् ॥ ४७ ॥
तव नाम भवदृते(२७) सुदूरदपि येत्कर्णभुपैति सज्जनेन ।
उदितं मुदितं करोति येतो दयिताया एव वासिके(२८) प्रियस्य ॥ ४८ ॥
धनिनः सुष्पिनस्तवैव नाम्ना परतः प्राकृततो धनादनित्यात् ।
धनिका न निकाममोदपात्रं जहराद्विभ्यति ये स्वकादपीश! ॥ ४९ ॥
भवतो भवतोषदेन नाम्ना भिदुरेणामृतगर्वपर्वतस्य ।
भवतोऽभव(२९) तोकमात्मनोऽलखिव मोय्यः स्वङ्घितेष्णुनाडमङ्गाः ॥ ५० ॥
तव सद्भिसासकैरुदारैः सदयैरामतमैरुपेक्षितः किं ।
न(३०) विनश्यदुपेक्ष्यमस्य कार्यं त्विति यत्सा जलु पत्युरत्युपास्तिः ॥ ५१ ॥

रहसीश निपीयते(३१) प्रसादाभृतमाकण्ठमिता मुदं छि सन्तः ।
 वितरन्ति न मज्जमीषद्वेते अत कुक्षिम्भरिरीतिमाद्रियन्ते ॥ ५२ ॥
 सकृपाः कथमार्तमस्य शक्तं कृपणं मां शरणागतं न पान्ति ।
 अमितात्र दयामृतादुदारा अपि दातुं कथमीपदुस्सलन्ते ॥ ५३ ॥
 विभवेऽधिगतेऽमिते सुदृष्टिर्भिनं सभं डेवलमेव साकमन्यैः ।
 कृपणैरुदितैरपि प्रकामं सुभमार्येश्वर! साधवो भजन्ते ॥ ५४ ॥
 त्वमुदारवरः कथं सभायस्तव सप्युर्नु नो समानशीलाः ।
 मधि तेऽत्रभवान्कृपाविवार्ये अत बुद्धं युभयेऽपि तुव्यलीलाः ॥ ५५ ॥
 यद्वि नाथ! । गतोऽसि साकमिष्टैर्वरमस्मान्कृपणाञ्छ्रितान्स्वमेव ।
 ननु पालयिता कृतोऽत्र कः स क्व य किं यानिलनन्दनोऽपरो वा ॥ ५६ ॥
 स तु सम्प्रति गन्धमादनाद्राविति नाथ! । श्रुतमस्तु नः किमूनं ।
 परमेकमिडान्यसर्वकार्यस्मृतिरोधि व्यसनं छि सद्भिरुक्तम्(३२) ॥ ५७ ॥
 स छि किन्नरयारणादिगीतं मुनिभिः साकमुदश्रु मीलिताक्षं ।
 सततं यरितामृतासवं ते पिबति त्यक्तभयोऽस्मृताभिलेखः ॥ ५८ ॥
 श्रुतमेवमपीड यत्र नाम्नस्तव सङ्कीर्तनमेष तत्र तत्र ।
 रयिताञ्जलिरश्रुपूर्णादृश्येत्यपि वाल्मीकिमुनेर्न गस्त्रिपार्था(३३) ॥ ५९ ॥
 अथि नाथ! । कथं नु तर्हि साधुर्वत सोऽद्यापि कपिर्भया न दृष्टः ।
 यद्वि पातकनष्टदृष्टिरस्मि प्रतिमां तेऽडमखो कथं पिबामि ? ॥ ६० ॥
 स्वज्जो वरमात्मनः प्रियत्वात्प्रतिमातः किमितीश! । येत्तथास्तां ।
 भवतो भवतोपदाय्य नाम्नोऽप्यधिकः किं श्रवणोत्सुकोऽस्मि दीनः ॥ ६१ ॥
 अधिको निजनामतो मतोऽयं स्वजनस्ते यद्वि तर्हि राम! । तेन ।
 क्षमिणातिदयावताथ सद्योऽभिलतापापड ! कीर्तनेन भाव्यम् ॥ ६२ ॥
 अलमोमिति चेत्कथं न नाथ! । द्रुतमधाप्युपयाति लन्त पातुं ।
 असकृद्धि पुरा स्मृतस्तदास्ताम धुनैवापि तु येतसा स्मरामि ॥ ६३ ॥
 अथि कीशवरासवर्य! । साधूत्तम ! सीतादुदयव्यथौषधोक्ते ।
 रघुवीर ! यशःसुधाकरस्य स्वमनन्तोऽस्यनवधपक्ष अेषः ॥ ६४ ॥
 अधुनापि य संस्तुतो न यास्यां स कवीन्द्रो(३४) मुदितः स्तुतौ कथं स्यात् ।
 धति वाच्यमखो यतोऽधिकस्ते भजकस्त्वत्त उदार आशुतोषः ॥ ६५ ॥

कृतयैव यथा कयापि नुत्या मुदमाप्रोषि विभो! । भज्जनेन ।
किमु योऽव्यधिकः कृपालुरार्यो भवतो भागवतो मतोऽतिसाधुः ॥ ६६ ॥
भगवन् ! । स(उप) समीरसूनुरार्यस्त्वयि ते नाम्नि य साधुमोदधाम्नि ।
परमादृत धत्यैमि तद्भस्मरतामुद्धरणेन नूनमध ॥ ६७ ॥

स समीरसुतः कृतप्रयासः सुतरां सम्प्रति साधुविश्रमार्थं ।
सपिबिश्चरितासवं तवालं परिपीयाध सुभं समं नु सुमः ॥ ६८ ॥

न कृतः भलु लक्ष्मणेन देव्या भवता वात्र सुलुन्मणौ प्रसादः ।
कथमेष न भिन्नमानसः स्यादनुत्पाममवाप्य सत्कृतिं स्वाम् ॥ ६९ ॥

स छि कष्टभुगेव देव! । नीता एतरे तु स्वपदं सडैव सर्वे ।
न कुशस्थ(उ६) लवस्थ वाप्यमात्येष्वपि ते डामपदः कृतो मडात्मा ॥ ७० ॥

अथ किं भडुना(उ७) भवान् दयालुर्न कृतज्ञो न वरप्रदो न यामः ।
त्यजतानुजहारमारुतीस्ते(उ८) कृतिना किं सुकृतं कृतं कृपालो! ॥ ७१ ॥

न भवान्न भवज्जोऽपि दीनेष्वशुचिष्वध कलावधडाले ।
करुणो वरदं कृतज्ञमेकं तव तेषामपि नाम राम! कामम् ॥ ७२ ॥

एति श्रीरामे स्तवोऽर्पितोऽयम् ।

एति श्रीरामनन्दनमयूरेश्वरकृता रामस्तुतिः समाप्ता ।

टिप्पणि

* । अत्र डविः संसारदावानलदग्धः स्वसमुद्धरणायोपास्यं दैवतं श्रीरामयन्त्रं स्तौति रधुनाथेत्यादिना ।
भवाटवीपरिभ्रमणपरिभिन्नश्च स्वोद्धारे बिलम्भमसडमानो दुरितवारिधित्वमात्मनोऽत्र निदानमाशङ्कमानश्च
श्रीरामयरितादेव भडून्युदाडरणानि समुपन्यस्य “पापिनामुद्धार एव ते व्रतं, अडं य तेषामग्राणीः तन्मामपि द्रुतं
समुद्धर” एति य विज्ञापयति ।

१। सतां अयः शुभकुरः ।

२। भवसागरे धत्यर्थः ।

३। डस्तदोषः-भो ।

४। तृणवत् त्यक्तौ सडङ्गना पतिव्रता सीता अनुजश्च लक्ष्मणो येन सः ।

५। दृतिश्च-मभस्त्रा । यथा भस्त्राया उश्च्वसितमकिञ्चित्करं तथा तव दास्यादृते जन्तोर्जुवनं निष्कलमित्यर्थः ।

६। दरप्रयत्नात् अल्पेनवायासेन ।

७। नतानां भक्तानां रक्षायां रक्षणं विकलं सर्वदा व्याप्तं प्रयतमानमिति यावत् ।

૮। યથા સ્વં શુદ્ધવૃત્યા પતિપ્રતયા સીતયા વિનાકૃતશ્ચલસ્વભાવૈર્વાનરૈઃ સહ સખ્યમકરોસ્તથાહમપિ શુદ્ધવૃત્યા સદાચારેણ રહિનશ્ચગ્ચલૈવિષયપ્લવગૈઃ સખ્યમકરવમ્ । તદાત્મસબ્રહ્મચારિણાં માં હે નૃપાલ ત્વં રક્ષેતિ યોજનીયમ્ । શુદ્ધવૃત્યેતિ પદં શ્લેષણ યોજનીયમ્ ।

૯। જડાત્મા ડલયોરભેદાજજલાત્મા ચન્દ્રઃ । જડમ્વરૂપ ઇતિ ધ્વનિઃ । ચન્દ્રઃ અનેકૈઃ કરૈઃ કિરણૈઃ અમૃતં વિતરતુ । તમોડપ્યહં તં જડાત્માનં જલાત્માનપીતિ અપિશબ્દ આવૃત્યા દ્વિર્યોજ્યઃ । ન ભજે । યત્તવ નામ શૂલભૃતોડપિ શશિશેખરસ્ય શિવસ્યાપિ તાપં શમમનયત્તતે નામૈવ મેડમૃતં તદહં પાતુમિચ્છામીત્યર્થઃ । અત્ર શશિનામૃતવર્ષિણા શૂલભૃતઃ શિવસ્ય તાપો ન શાન્તિ નીતઃ સ ચ તવ નામ્ના નીત ઇતિ શશિનોડપિ તે નામ ગુણવત્તરમિતિ વ્યજ્યતે ।

૧૦। ગોત્રકર્તુઃ મૂલપુરુષાત્સવિતુરિત્યર્થઃ ।

૧૧। ન સોઢા નસોઢત્યત્ર નશદ્ધેન સુપ્સુપેતિ સમાસઃ ।

૧૨। અબ્દો મેઘઃ । કવિપક્ષે તુ ધ્વનિના ઘનશ્યામો રામ ઇત્યર્થઃ ।

૧૩। “યશસા ચ જનન મત્સદૃક્ષાઃ શુચિનોદારતરેણ તેડતુલેન” । ઇતિ સાધુઃ પાઠઃ । (મયૂરકવિઃ) ।

૧૪। અહિષુ સર્પેષુ ઉગ્રં ગરં અલં પ્રભૂતમસ્તિ । અતસ્તેડહયસ્તમઃ તમસ્સ્વરૂપાઃ સન્તિ । સુરાઃ દેવા અપિ પરોઢષસહાઃ ન । અતસ્તેડપિ તમઃસ્વરૂપા ઇત્યર્થઃ । કિન્તુ હે પ્રભો, તે સમનુકોશભરઃ કારુણ્યભરઃ સમસ્તે ભુવને સમઃ । દૃશ્યતે ઇતિ શેષઃ । નાગલોકાત્ત્વર્ગલોકાચ્ચ મર્ત્યલોક એવ તે કારુણ્યભરાત્પ્રશસ્ત ઇતિ ભાવઃ ।

૧૫। તસ્મિન્ યશસિ આદૃતઃ આદરયુક્તઃ આર્યમુખાત્ સદૃભ્યઃ ત્વદશઃ શ્રુતવાનાચ્ચં ન પાવિતોડસ્મીતિ યોજના । ૧૬। અહં તથા દોષૈર્વાતપિત્તકંકૈઃ પાતકૈશ્ચ વ્યાપૃતશરીરઃ યથા તવ યશોડપિ મે વ્યાધિ ન પ્રતિકુર્યાદિતિ યત્સતાં મત તદસારં ન સારવદેવેત્યર્થઃ । કિન્તુ આર્ક ધામ સવિતુસ્તેજઃ યથા ગાઢં તમઃ ન વિષહતે તથૈવ તવ યશસા અહમપિ સમુદ્ધર્તવ્ય એવેતિ ભાવઃ ।

૧૭। શમનો યમઃ તમ્ । મરણમિત્યર્થઃ ।

૧૮। કામપ્રમુખાઃ વશમનાથમપિ મામાકુલયાન્ત્રિ અનયં ચ જનયન્તીતિ યોજના

૧૯। અઘદૃક્ષુ પાપિષુ વરં શ્રેષ્ઠમ । તૈઃ અહિતૈઃ અયં ભદ્ધઃ ન ઇતિ ન ઇત્યન્વયઃ ।

૨૦। દરસ્ય ભયસ્ય સાદો નાશઃ તસ્મિન યઃ રસઃ પ્રેમા તસ્માદ્દેતોઃ, હે આર્ય! સદા ત્વયા દીને મથ્યપિ સ પ્રસાદઃ કાર્યં પવેત્યર્થઃ ।

૨૧। હે વિભો અહિમાવહં સન્તાપકરં માં તથા ચાન્યમપિ અવ ઘં દુષ્ટં જહિ । પાપિનાં સત્ત્વં ચ જગત્યવશ્યમિત્યાહ । અયસેતિ । સુવર્ણહિતોઃ સ્પર્શમાણોઃ સત્ત્વેડપિ અચસોડભાવે તસ્ય ગુણઃ પ્રસિદ્ધ નૈતિ । તથા માદૃશાં પાપિનામભાવે નમદુદ્ધરણાખ્યસ્તવ ગણઃ પ્રસિદ્ધિ નોપેયાદિતિ ભાવઃ ।

૨૨। તૂણમાસ્યે યસ્ય સઃ પ્રપન્ન ઇતિ યાવત્ । ઇયં લોકોક્તિઃ ।

૨૩। “સ્વર્જનુષા” ઇતિ પાઠાન્તરમ (કવિલિખિતમ્) ।

૨૪। “ગુણૈર્યુતં કં સ્વહિતં ત્વા ઘં વિના” ઇતિ પાઠાન્તરમ્ ।

૨૫। વિગતઃ પક્ષપાતઃ અક્ષિનિમીલનં યસ્મિન્ કર્મણિ ।

૨૬। ઘ ન્વ ઘનુઃ ।

૨૭। ભવદૃતે ભવદર્શનં વિનાપીત્યર્થઃ ।

२८। सन्देशः ।

२९। अभव अज इति सम्बुद्धिः । आत्मनः तोकमपत्यं अज्ञः अहं स्वहितेच्छुना त्वयैव अहेरिव भवतः
संसारान्मोघ्य इति योजना ।

३०। विनाशं गच्छत् अस्य भगवतः कार्यं न उपेक्ष्यम् । सद्भिरिति शेषः । सा हि पत्युः ते अत्युपास्तिः
परमोपासनेत्यर्थः ।

३१। निपीयते इत्यस्य सद्भिरिति कर्तृपदम् ।

३२। मडद्भिरिति पाठान्तरम् ।

३३। असत्या ।

३४। वाल्माकिः ।

३५। स इत्यपेक्षितमपि मातृकाद्वयेऽपि न दृश्यते ।

३६। उन्मूतस्त्वया कुशास्य लवस्य वा मन्त्रिषु पदं न दत्तमिति भावः

३७। “भवान् कृतशो न दयालुर्न “इति पाठान्तरम् ।

३८। अनुजः लक्ष्मणः, दाराः सीता मारुतिश्च तांस्त्यजतेति योजनीयम् ।

Proofread by Rajesh Thyagarajan

Rama Stuti

pdf was typeset on December 23, 2023

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

